

Заняткі дзясятыя

Занятие десятое

Спадарыня, пачакайце!
Вы забыліся рэшту!

Тэма

Грошы, кошт, цана, пакупкі

(Деньги, стоимость, цена, покупки)

Колькі гэта каштуе?
(Сколько это стоит?)

1 рубель
2, 3, 4 рублі
5, 7, 10 ... рублёў

1 даляр
2, 3, 4 даляры
5, 6, 15 ... даляраў

Лад мовы

Назоўнік у родным склоне

КАГО? ЧАГО? ДЗЕ? АДКУЛЬ? КАЛІ?

У адзіночным ліку:

	аснова	прыклады	канчатак
ж.р., м.р., а.р. на -а, -я	мяккая і на г, к, х	сытуацы і , галянтар эі , Кол і , судзьд зі , калег і , птушк і	-і
	цвёрдая і зацвярдзелая	дзяўчы ны , мужчы ны , мяж ы , знаўц ы , стараст ы , плакс ы	-ы
м.р. без канчатку, н.р. на -а, -о, -е, -ё	мяккая	болю, ценю, гасьця, каня, вучня, лася	-ю, -я
	цвёрдая	холаду, жыта, вакна	-у, -а
	зацвярдзелая	бору, цукру, дажджу	-у
	на г, к, х	малюнка, вока, люстэрка, вуха	-а
ж.р. без канчатку	зацвярдзелая	поўначы, мышы, Нарачы	-ы
	мяккая і цвёрдая	гусі, чвэрці, сувязі, сьвекрыві, глыбі	-і
рознаскланяльныя		імені, племені, стрэмені, дзіцяці, кацяняці	

Родительный падеж единственного числа существительных мужского рода имеет окончания: **-а (-я)** и **-у (-ю)**.

1) Окончания **-а (-я)** имеют существительные с названиями:

- живых существ: **чалавека, майстра, вучня**;
- конкретных предметов, которые можно видеть, считать: **парасона, кампутара, граша**;
- мер длины и веса: **літра, сантымэтра, кілямэтра**;
- промежутков времени: **сьнежня, лютага, верасня**;
- названия городов на **-оў, -еў, -ёў, -ін, -ын**: **Бэрліна, Любліна, Кіева, Магілёва, Століна**.

2) Окончания **-у (-ю)** имеют существительные:

- с общим процессуальным значением (действия, процессы, явления, названия явлений общественной жизни): **канцэрту, кірмашу, мітыngu, фэстывалю, чэмпіянату**;
- с собирательным значением, названия общественных организаций, предприятий, учреждений: **адзелу, заводу, інстытуту, калектыву, камбінату, клубу, факультэту**;
- названия стран, регионов, местностей: **Менску, Віцебску, Эгіпту, Крыму, Каўказу, Лісабону, Рыму**;
- другие существительные и заимствованные слова: **розуму, болю, жалю, сьмеху** и т.д.

1) Родительный падеж множественного числа иногда идёт без окончания **-оў** (**-аў, -ёў, -яў**), например: **мужчын, дзён**. В некоторых словах мужского рода бывает окончание **-ей** (**-ай**): **людзей, грошай**.

2) Родительный падеж одушевлённых существительных совпадает с винительным: **іду да брата (Р.), бачу брата (В.)**.

3) Родительный падеж также употребляется, если предмет нужен на время: **дай нажа адкроіць хлеба** (дай ножа отрезать хлеба), **пазыч алоўка на хвіліну** (одолжи карандаш на минуту), **пашукай у бібліятэцы цікавай кнігі** (поищи в библиотеке интересную книгу).

У множным ліку:

	аснова	прыклады	канчатак
ж.р., м.р., а.р. на -а, -я	мягкая	земляў, судзьдзяў, вішняў, яблынь[] (-яў)	[], -яў
	цвёрдая і на г, к, х	мужчын[], дзяўчат[] (дзяўчатаў), кніг[], калегаў, рэк[] (рэкаў), стрэхаў	[], -аў
	зацьвардзелая	межаў, знаўцаў	-аў
м.р. без канчатку, н.р. на -а, -о, -е, -ё	цвёрдая і зацьвардзелая	друкароў, сяброў, халадоў, жытоў, сталоў, вокнаў, бароў, дажджоў, сэрцаў	-оў, -аў
	мягкая	боляў, ценяў, вучняў, жыццяў, вуглёў, агнёў, ласёў, гасцей, коней	-яў, -ёў, -ей
	на г, к, х	люстэрак[] (люстэркаў), вачэй, вушэй	[], -аў, -эй
ж.р. без канчатку	мягкая і цвёрдая	сывекрывей, крывей, радасьцей (-яў), связей (-яў), верфяў	-ей (-яў)
	зацьвардзелая	мышэй, начэй, рэчаў	-эй, -аў
рознаскланяльныя		куранят[], імёнаў, кацянятаў, плямёнаў	[], -аў

Родны склон у словазлучэннях

(Родительный падеж в словосочетаниях)

Для живого белорусского языка не характерны такие обороты с родительным падежом: **цела чалавека, адход цягніка, спосабы барацьбы з сухотамі, пры падвядзеньні рахункаў, па сканчэнні вячэры** и проч.

Чтобы найти замену подобным оборотам в духе белорусского языка, можно использовать:

- прилагательные: **чалавечае, цела**;
- описательные обороты: **як бароцца з сухотамі; калі адыходзіць цягнік**;
- обороты с деепричастием: **падводзячы рахункі; скончыўшы вячэру**.

Рахунак па-беларуску

(Счёт по-беларуски)

склада/ньне

склада/емае		склада/емае		су/ма
1	+	2	=	3

адзін ды два будзе тры
адзін плюс два раўняецца тры
да аднаго дадаць два будзе тры

адыйма/ньне

памяньша/емае		адыйма/емае		ро/знасьць
5	–	3	=	2

ад пяці адняць тры будзе два
пяць мінус тры раўняецца два

мно́жаньне

мно́жнік		мно́жнік		здабы́так
2	x	4	=	8
3	x	5	=	15
22	x	2	=	44

двойчы чатыры будзе восем

тройчы пяць раўняецца пятнаццаць

дваццаць два, памножанае на два, будзе сорок чатыры

дзяле́ньне

дзялі́мае		дзе́льнік		дзель
6	:	2	=	3

шэсьць падзяліць на два раўняецца тры

шэсьць падзяліць на два будзе тры

Практыкуйцеся

1. Скажыце як мае быць (Скажыце правільна).

$$2 + 8 = 10$$

$$4 \times 5 = 20$$

$$1.5 + 3.4 = 4.9$$

$$7 - 3 = 4$$

$$5 + 9 = 14$$

$$32 : 4 = 8$$

$$14.8 - 11.1 = 3.7$$

$$2 \times 4 = 8$$

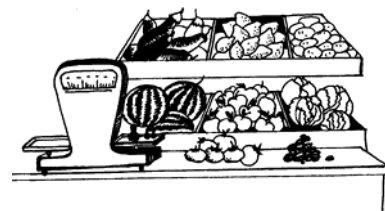
$$20 + 30 = 50$$

$$63 : 7 = 9$$

$$6 \times 4 = 24$$

$$42 : 6 = 7$$

2. Паглядзіце, якая гародніна прадаецца ў шапіку. Папытайцеся ў крамніцы, колькі гэта каштуе. Скажыце, колькі й чаго вы хочаце ўзяць.

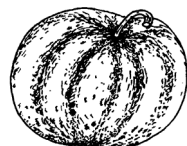

кавуны

агуркі

гарбуз

бульба

сала́та

цыбу́ля

3. Прачытайце дзялёгі. Скажыце, у якую краму вы ідзяце ды што вы хочаце купіць.

I.

- Ты ў краму?
- Але.
- Купі мне, калі ласка, стрыжань, гумку й крэйд.
- Добра.

аловак, пэндзаль, цырата, фарбы, сурвэткі, па/сак, аксамітная стужка, жбанок, мачулька

II.

- Можа, лепш узяць гваздзікоў?
- Чырвоных няма, а гэтыя нейкія прывяля.
- Дык што, бярэм ружы?
- Так, возьмем пяць пунсовых ружаў.

аксаміткі, рамонкі, глядыёлюсы, хрызантэмы, архідэі, вяргіні, тульпаны

Гандаць таварамі шырокага ўжытку
(Торговля товарами широкого потребления)

Запрашаем да пакупкі.

Нас цікавіць усё...

«О, горада чароўныя прына/ды*!»

*соблазны

фу/тра

вопратка

каўняры

ху/сткі з фрэнзлямі

вэ/люм
(фата)

укра/сы / упрыгажэньні

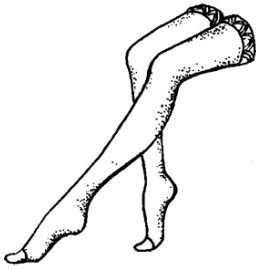
кара/лі
(ожерелья)

па/церкі
(бусы)

бранзалё/ты

панчо/хі

калгот/кі

бялі/зна

пальча/ткі

дзя/га / папру/га

га/лышту/кі

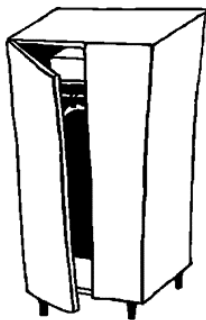
чараві/кі
на высокім аб/цае

ца/цкі

парфу/ма

мэ/бля

срод/кі для чыст/кі

ш/кло

Ясь распавядае

Мой сябар Мішка Вайцяхоўскі працуе ў краме, прадае адзеньне. І робіць гэта ён, скажу вам, проста па-майстэрску. Ці раз я чуў ад людзей, што ў краме Вайцяхоўскага пачуваецца так, нібы ты ў яго адзіны, толькі адзіны найлепшы прыяцель.

Во, гляньце, бацькі прывялі апрануць свайго малога. Ён так фацэтна выглядае ў гэтых штоніках. Пэўна ж, яны яму завялікія.

Бачыце, ідзе прыверка... Можна падумаць, што Мішку самому на раз няма чаго надзець, і што ён сам будзе насіць тыя порткі альбо гэтую кашулю. Гэтак пільна, гэтак старанна ён шукае патрэбнае. І вельмі рады, калі чалавек выбера тое, што больш за ўсё яму падыходзіць. Нарэшце Мішка знайшоў патрэбнага памеру порткі, і падае малому.

— А вось гэта якраз! — кажа Мішка задаволена. А потым зьвяртаецца да наступнага пакупніка. — А што вы жадаеце? Што вам паказаць?

— Калі б які гарнітур на штодзень...

— Добра, зараз будзе. — І Мішка знікае. Празь некалькі хвілінаў ён з гарнітурам у руках. Зноў ідзе прыверка...

— Не, шэры пінжак вам не да твару. Пачакайце, калі ласка, зараз паглядзім інакшы...

Тым часам людзей у краме паболела. Каму шарпэткі, каму хустка з фрэнзьямі, каму швэдар... Да кожнага ў Мішкі знойдзецца ветлівае слова, увага й павага.

— Памерайце, калі ласка, гэты швэдар.

...

— Спартовая жаночкая вопратка? Калі ласка, вось тут.

...

— Жадаеце інакшы колер?

— Так, руды ня модны.

— Хвіліначку, зараз будзе.

...

— Вы хочаце сьвятлейшую камізэльку? На жаль, няма вашага памеру.

...

— Калі ласка, паглядзіце — вось гэта рэч!

— Добра, але кошт!..

— Хіба ж гэта кошт?

— Не, даруйце, але для мяне гэта задорага.

Практыкуйцеся

4. Перакажыце тэкст.

5. Прачытайце верш. Знайдзіце колькасныя ды парадкавыя лічэбнікі. Адкажыце, колькі дзяцей у вераб'я.

У старога вераб'я
Грашавітая сям'я:
У кожнага верабейкі
Па 4 капейкі.

З'яцеліся вераб'і —
Налічылі 2 рублі.
У самога вераб'я
Было роўна ½ рубля.

Кожнаму верабейку
Даў стары яшчэ капейку.
Колькі ж мае дзяцей
Наш багаты верабей?

(В.Вітка)

Гандаль прадуктамі харчавання

(Торговля продуктами питания)

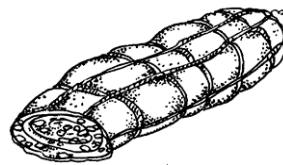
Шмат чаго я маю купіць і ў гастраноме...

кілбаса

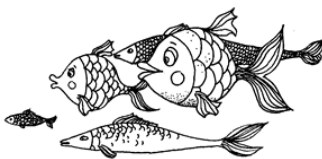
я лавічына
(мясо говяджэ)

руля да

вяршкі
(сливки)

жыва я ры ба

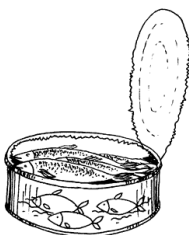
макаро на

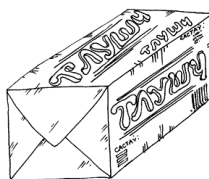
геркулё с

грэ цкія кру пы

бляша нка
сарды нак

тлушч
(жир)

але й

во цат
(уксус)

згушчанае
малако

кмін
(або кмен)

ка ва
распушчальная

гарба та

Практыкуйцеся

6. Прачытайце, адкажыце на пытанні.

- І тут і там чарада.
- Што даюць?
- Трускаўкі.
- За кім я?
- За мной, але тут яшчэ два чалавекі. Яны адхінуліся на хвілінку.
- Дык я пакуль што буду за вамі.
- Добра. Але невядома, ці хопіць нам гэтых трускавак.
- Яны такія выбо́рныя, чырвоныя, сьпелыя.
- Ну, калі яны яшчэ й салодкія, варта ўзяць больш.
- Але ці не занадта яны дарагія?
- Гэткіх таньней вы нідзе ня знойдзеце.

Па што чарга?
Хто апошні?
Ці хопіць вам трускавак?
Якія трускаўкі?
Ці ня надта яны дарагія?

7. Скажыце, што яшчэ вы наважыліся ўзяць з харчоў.

Я вазьму:

карабок запалак,

бохан хлеба,

во гэты мякчэйшы
батон,

зь дзясятка яёк,

пачак гарбаты...

8. Раскажыце па-беларуску, пра што ідзе гутарка ў гэтым тэксце. Хто з вашых знаёмых вымушаны насіць акуляры й чаму.

Ідучы з работы, зайшоўся па дарозе ў краму да опытка. Гляджу, аж тут Лёнік.

— Здароў!

— Вітаньне!

— Па акулёры прыйшоў, ці што?

— Але, нешта вочы туманяцца. Як той казаў, бутэльку яшчэ бачу, а чаркі ўжо не.

— Годзе жартаваць, мусіш насіць акулёры, калі зрок папсаваў.

— Спадарыня, скажыце, гэта найлёнавая аправа?

— Не, мэталева.

— Вось такая аправа будзе табе да твару.

— Колькі яна каштуе?

9. Прачытайце. Скажыце па-беларуску, якія з ласункаў вам да спадабы.

У краме «Мігдалік» вялікі выбар розных прысмакаў. Мне асабліва да спадабы ласункі старадаўняе рэцэптуры. Хрушч* «ангельскі». Вішні «у кашульках».

— Можа, узяць «Журавінавы» торт?

— Не, лепш «Торт з блінамі». Ён таксама смачны, і таньнейшы.

— Мы возьмем пірожнае з крэмам, пражаныя мігдалы*, чакалядовыя цукеркі й лядункі.

*хворост

*жарены миндаль

10. Прачытайце дыялёгі, дайце поўны адказ на пытаньні.

I.

— Можа б ты пазычыў мне грошай?

— Пазычу, калі гэтак пільна трэба.

— Дзякуй. Каторы раз ты мяне выручаеш?!

— Дык ты ж сам ведаеш: шчаслівы ня той, у каго шмат грошай, а той, каму іх хапае.

Вы пазычаеце грошы? Не, таму што

Ці іншым разам вы мусіце выручаць сяброў? Так,

Ці вам хапае грошай? Не, бо

Ці вы маеце нейкія грошы? Так,

Ці вы бераце калі-небудзь пазыку? Так, бо

Сябры заўсёды вас выручаюць? Не,

Цяпер вам пільна патрэбны грошы? Так,

II.

— Нам не выпадае ехаць у госьці.

— Хаця ж не даводзь мне, што грошай няма. Я ведаю адно: скупы вечна бедны.

— Пры чым тут скупасьць? Было шмат выдаткаў.

— Мы ж рабілі ўсё нейкія дробязныя пакупкі.

— Ну, чаму? Табе купілі модныя чаравікі, мне — вопратку. Да таго ж шмат пайшло на яду.

— Не кажы, што харчаваньне ў нас было надта добрае.

— Так, так, але ж яшчэ плата за кватэру, падаткі розныя...

Ці часта вы бываеце ў гасьцёх? Так,

Ці вы паедзеце куды-небудзь сёлета? Не, таму што

Ці вы прыяжджаеце ў госьці з падарункам? Так,

Вы маеце шмат выдаткаў пад час паездкі? Не,

Ці шмат грошай у вас ідзе на харчаваньне ў час адпачынку? Так, таму што

Ці адкладаеце грошы на ліхі дзень? Так,

Ці вялікая ў вас плата за кватэру? Так (Не),

11. Прачытайце дыялёгі. Нагадайце падобныя сытуацыі і раскажыце пра іх.

I.

— Будзьце ласкавы, паклічце загадчыцу.

— Я вас слухаю.

— Раніцай я купіў у вас гэты ёгурт. Потым агледзеўся, што тэрмін яго скончыўся.

— Да адзінаццатага чысла, трыцяга месяца. Сягоньня... ваша праўда! Прабачце, калі ласка, мы зараз вернем вам грошы.

II.

— Учора я купіў у вас пільчак разам во з гэтай камізэлькай. Але ж дома я заўважыў вось тут нейкую плямку. Хацелася б абмяняць камізэльку.

— Плямку, здаецца, можна будзе вывесці, але, калі хочаце, камізэльку абмяняем. Дзе ваш квіток?

— Павінен быць. Вось ён.

— На жаль, вашага памеру ўжо няма. Выбраце інакшы касцюм, ці хочаце, каб мы аддалі вам грошы?

— Што ж, калі так, — вазьму грошы.

12. Ператлумачце па-руску. Зьвярніце ўвагу на зьмест і форму афіцыйнага ліста. Складзіце на гэты ўзор свой ліст.

— На якую дзею ты мяне паклікаў?

— Прачытай і скажы, ці пісьменна па-беларуску складзены гэты ліст?

— Зараз паглядзім...

Шаноўны пане!

Наша кампанія ўжо 10 гадоў працуе на рынку будаўнічых матэрыялаў. Мы атрымалі Ваш адрас ад нашага гандлёвага партнёра з рэкамэндацыяй прапанаваць Вам наш тавар. Гэтым разам мы можам прапанаваць наступныя вырабы: дзверы мэталёвыя і драўляныя, ваконныя пакеты, падвесную столь, паркетную падлогу, шпалеры зь Нямецчыны, ды яшчэ сыніс не завершаны, абы толькі было на гэта Ваша зацікаўленьне.

У дадатку высылаем праспэкт і прэйскурант нашых вырабаў. Тэрмін пастаўкі: 2–3 дні паводле колькасьці і асартымэнту. Умовы плацяжы: аплата наперад. Прапанова дзейнічае тры месяцы.

*Зь сяброўскім прывітаньнем
камэрцыйны дырэктар*

Сымон Івянецкі.

Кароткія і простыя размовы (чытайце ўголас)

<p>— Во, гэта абутак! Якраз на маю нагу, і выгляд прыстойны, і якасьць. Трэба ўзяць. Што ты скажаш?</p> <p>— Добрыя туфлі. Каштуюць не сказаць, каб надта дорага. Бяры, калі падабаюцца. Але давядзецца размяняць гэтыя грошы.</p> <p>— Дзесьці тут мае быць абмен валюты.</p> <p>— Вунь у будынку насупраць ёсць банк. Там і памяняем.</p>	<p>— Вот, это обувь! Как раз по ноге, и вид приличный, и качество. Нужно взять. Что скажешь?</p> <p>— Хорошие туфли. Стоят не сказать, чтобы очень дорого. Бери, если нравятся. Но придётся разменять эти деньги.</p> <p>— Где-то здесь должен быть обмен валюты.</p> <p>— Вон в здании напротив есть банк. Там и поменяем.</p>
<p>— Мне ўжо абрыдла хадзіць па гэтых мяняльнях.</p> <p>— Пацярпі трохі. Паглядзім яшчэ, які тут курс даляру. І ці ёсць нам якая выгада.</p> <p>— Каб жа так...</p> <p>— А вось пабач — найвышэйшы курс у горадзе!</p> <p>— Ну, нарэшце!</p>	<p>— Мне уже надоело ходить по этих обменниках.</p> <p>— Потерпи немного. Посмотрим ещё, какой здесь курс доллара. И есть ли нам какая выгода.</p> <p>— Если бы так...</p> <p>— А вот посмотри — самый высокий курс в городе!</p> <p>— Ну, наконец-то!</p>
<p>— Гэтая рэч не прадмет раскошы. Чаму ты ня хочаш яе купіць?</p> <p>— Лічу, што задорага. Пачакаю, можа, будзе якая зьніжка коштаў.</p> <p>— Давай зазірнем яшчэ ў «Худы гаманец»? Там таксама неблагія рэчы. Ёсць з чаго выбраць, ды й тання!</p>	<p>— Эта вещь не предмет роскоши. Почему ты не хочешь её купить?</p> <p>— Считаю, что дорого. Подожду, может, будет какое-нибудь снижение цен.</p> <p>— Давай заглянем ещё в «Худы гаманец»? Там тоже неплохие вещи. Есть из чего выбрать, да и дёшево!</p>
<p>— Што Мікалай у цябе пытаўся?</p> <p>— Пытаўся, ці магу я пазычыць яму трохі грошай. У яго былі вялікія выдаткі. Шмат пайшло на будоўлю. А цяпер яшчэ гэтыя выштукаваньні розныя цягнуць дарэшты.</p> <p>— А колькі ён прасіў?</p> <p>— Няшмат, яму адно трэба дакупіць фарбы. Праз тыдзень дакладраваў вярнуць доўг.</p> <p>— Яму можна й пазычыць, ён ніколі нас не падводзіў.</p>	<p>— Что Николай у тебя спрашивал?</p> <p>— Спрашивал, могу ли я одолжить ему немного денег. У него были большие расходы. Много пошло на стройку. А теперь ещё эта отделка тянет всё до остатка.</p> <p>— А сколько он просил?</p> <p>— Немного, ему просто нужно докупить краски. Через неделю обещал вернуть долг.</p> <p>— Ему можно и одолжить, он никогда нас не подводил.</p>
<p>— Вазьміце, во, яблыкі. Зьясьцё на перапынку ў школе.</p> <p>— А ці дасі нам сёньня якую капейчыну з сабою?</p> <p>— Магу даць пакрысе. Учора якраз размяняў грошы на дробныя.</p> <p>— Чаму ж гэтак скупа? Хай жа бы трохі буйнейшымі.</p> <p>— Досыць. Вы яшчэ малыя.</p>	<p>— Возьмите яблоки. Съедите на перерыве в школе.</p> <p>— А дашь ли нам сегодня какую денюгу с собой?</p> <p>— Могу дать понемножку. Вчера как раз разменял деньги на мелкие.</p> <p>— Что ж так скупое? Хотя бы немного покрупнее.</p> <p>— Достаточно. Вы ещё малы.</p>
<p>— Мне падабаюцца вунь тыя шпалеры ў кветкі.</p> <p>— Зараз паглядзім, колькі каштуе адзін рулён.</p>	<p>— Мне нравятся вон те обои в цветы.</p> <p>— Сейчас посмотрим, сколько стоит один рулон.</p>

— У маёй кішані няма ані шэлега, усё
выпаласкаў.

— І я ўжо гама/н свой спустошыў.

— Ни гроша в моем кармане, всё истратил.

— И я уже опустошил свой кошелек.

Майстры слова гавораць

— Дзьве рэчы трэба мець, каханы!
Адна рэч — розум выхаваны:
Умець прадгледзець, прылаўчыцца
На цвёрдым грунце закрэпіцца.
Другая рэч, Антось харошы:
Таксама трэба мець і грошы, —
Міхал прамовіў ціхім басам.
Алесь і Костусь гэтым часам
Гасьцей пад дубам вартавалі
І між сабою жартавалі.
— Згадай, Кастусь, — Алесь пытае, —
Хто першы ў госьці завітае?
— Ну, хто ж? вядома — Юрка, дружа.
— Чаму? — Бо мёд ён любіць дужа,
А там, глядзі, Язэп прыпрэцца
І Фабіян зь ім з Караліны...
Падвып'юць, ведаеш, мужчыны,
Ото гаворка распачнецца!
А там Кандрат вазьмецца ў бокі,
Напэўна пойдзе ён у скокі;
Яго Ялэўка падтрымае,
А Вухін песьню засьпявае:
«Пі гарэлку, суседзе!...»
— Глядзі, глядзі! хто гэта едзе? —
Алесь ускочыў, пазірае
І локцем Костуса таўхае.
— Ды гэта ж Вухін, брат! ён самы! —
І хлопцы кінуліся ў браму,
Бягуць навыперадкі ў хату.
— Ужо Вухін едзе! Вухін, тата!
— Цыц! ня сьмець казаць мянушку,
А то зьніму на вас папрукку!
І бацька бровы пасувае,
Пільчак чысьцейшы адзявае,
Ідзе на двор для прывітаньня
І для пачэснага спатканьня.
Андроцкі-Вухін пад'яжджае
І так каня свайго спыняе,

Як бы супыну конь ня мае,
Хоць конь, як вол, непаваротны
І бегчы ўжо ня так ахвотны.
Кадушка-Зося сонцам зьзяе;
Міхал ёй злазіць памагае.
Яна ж, як гліна, надта цяжка,
Пад ёю крэхча каламажка.
— Ну, проша ў хату! проша, кумка.
Глядзіць бутэлька зь яе клумка.
Уперавалку, як бы качка,
У хату йдзе кума-сваячка.
Тут гаспадыня выбягае,
Ёй дзьверы ў сьні адчыняе;
Кабеты тварамі самкнулісь
І так прыемна ўсьміхнулісь,
Як бы злучыліся дзьве рэчкі,
Гарохам сыплюцца славечкі.
— А дзе ж дачка мая хрышчона? —
Спытала Зося. — Дзе Алёна?
Ваўчком Алёнка пазірае;
Яе тут Зося абнімае,
Гасьцінцам дзеўчынку трактуе,
Яе і песьціць і цалуе,
У вочкі ёй глядзіць прыветна —
Сама Яхіміха бязьдзетна.
Алесь пад гэты шум вітаньня
Разгледзеў клумак ўвесь дазваньня
І шэпча Костусю на вуха:
— Там, брат, гарэлка-вяселуха,
І каравай, і сыр, як плаха.
Калі б ня ведаць таго страху,
Ось бы дзе можна пажывіцца!
Але чакайце: даляжыцца, —
І караваю закаштую,
Цябе таксама пачастую!
І хлопцы толькі пасьмяялісь
Ды вон за дзьверы паімчалісь.
(Якуб Колас)